

אָבִי

אָנִי יִדְעָתִי אִישׁ מִשְׁרָשׁ נָבִיא.
הָיָה זֶה אָבִי.

רְאוּהוּ בְנֵי-דֹרוֹ בְּשָׁנִים.
אָמְרוּ: אֵין-זֹאת, כִּי שָׁחֲקִיו לֹא שְׁחָקִים.
לֹא יָדְעוּ: זֶה דֶּרֶךְ הַמָּוֶן
לְכָרֶךְ בְּיָסֵד
הַשּׁוֹק עִם הַשֶּׁמֶק
וּלְאַחֵד
חָקֵל תְּפֹחִין קְדִישִׁין
עִם תְּפֹחִים קְפֹאִים בְּחֶרֶף, סָמַר יְהוּדִיָּה צְנִיָּה,
אֲשֶׁר נִהְמַת נִפְשָׁה הַתְּרוּסָה
כְּמוֹתָ כְּבָכִי
שְׁכִינְתָּא בְּגִלּוּתָא.

אָנִי יִדְעָתִי אִישׁ מִשְׁרָשׁ נָבִיא.
הָיָה זֶה אָבִי.
מִשְׁכְּמוֹ וּמַעֲלָה גְבוּהָ, רַחֲב־כְּתֵף וְתָמִיר,
גָּלוּי וּמִפְלֵשׁ — וְטָמִיר.
וְדָאִי גַם לַחֲזוֹנִים בִּיהוּדָה
הָיָה כָּחַל הַצִּינִים הַזֶּה, כָּחַל מִתְּשׁוּבוֹת וְרוֹנִים,
אֲבָלִים וּשְׁשׁוֹנִים וּבְרָקִים וְחִפְזִים.
וְדָאִי גַם בְּפִגְיָהֶם הָצַק.

אוֹתוֹ הוֹדֵד-תִּיסּוּרִים אֲשֶׁר אַף לִיחִידִים נִקְנָה,
וְדָאִי הָיָה גַם לָהֶם
אוֹתוֹ רֹאשׁ שֶׁהִשְׁחִיר בְּעֵלּוּמִיו כִּינֵּזֶר
וּכְזֹתֵר הַרְקִיעַ הַצִּחִיר לְצֵת וְקִנָּה,
אוֹתוֹ הִזְקֵן הַגּוֹצֵשׁ, הַחוּם וְהַחֵם, וְקֵן-הַעֲבֹת.

אותו הסער
אשר למחשבות,
אותן אצבעות-היד
הדקות, הרוטטות כה נארכות,
ואותו צמאון, ואותן המצוקות,
הה, אותן המצוקות — —

אני ידעתי איש משרש נביא.
היה זה אבי.
ימות משיח חזה
ושואת ימי-קץ לו גלמה רזה.
שני פנים למך: פני גאלה ופני הרג גם יסד.
ורחב לבבו ופסד,
רחב ופסד.

הגאלה היא הקרחית — אמר המהר"ל.
האמן האמין בהכרח-הגאלה כמוהו.
אך אהה לחבלים! גאלה הולכה—ולפניה
דוהרת שואה הופכה כל לתהו.

רעה: קרובה שואה, קרובה, מתקרבת,
איבה, איבה, איבה.
נמעטפני חרדת-דור, ונפש רואה
בבדידותה התפלצה.
בחוצות קרא: השמרו לכם! שואה!
אך שמע איש לא רצה.
הבה, — קרא, — ובתפלה נמתיק דיני ימי-משחים.
ואיש לא השגיח.
אז שח לעצמו: הלל, לבדך קום ורנה
רנת-תפלת-דור אחרונה.
לבדך התפלל, והיה בגבר

המון לבו — ונלוו לתפלה רננים.
רננים אין-ספור:

המון נגוניו הוא עם נגוני חב"ד,
שירי געגועי-צד,

בם דבקות ה"תנא" והרהורנית אדמת-ריסין,
וקיו הנגונים הולכים ומתגבשים
למלחמת איש בודד בקלפות הגדרות
דרך השוכה — —

הנה עוד מצט והן, העזות והקדרות,
מכסיפות ונמסות — וזהובה
דורכת שמש החסדים
מקדים.

אך הנה משתתקות, משתתקות הרננות,
והוא שוקע שעה ארכה-ארכה
בצוק-מצוקה,
ומלא החדר יחודים, מלא החדר פננות,
מלא החדר תפלות-סוד
צל צניי-ישראל, על אגנת-ישראל,
העומדת להטרוף —
ונפשו יודעת ומתחננת מאד.

אני ידעתי איש משרש נביא
היה זה אבי.

יותר מאשר ידעתי לבבי לי אומר.
כי הסתר הסתיר דרכיו וארחותיו הצניע
זה איש-ח"ן, אשר עלה אחז בסנסני-התמר.
הסתר הסתיר דרכיו וארחותיו הצניע
האיש אשר קרא מנהמת לבו בראש שוקים,
ובודד היה כעץ צוב-צפריו,
ואולי הוא עצמו לא ידע סתרו.

שְׁנוֹא בִקֵּשׁ לוֹ חֲבֵרִים, שְׁנוֹא עָמַל לְהִקָּים
חֲבֵר בְּגִי-עֲלִיָּה, שׁוֹכְרֵי קִלְפוֹת וְדִינִים,
יְחִידֵי-יְחִידִים,
שֶׁהֵם לִשְׂכִינָה וּלְצִעָרָה יְדִידִים.

סֶגֶל-מֵאֲמִינִים.
אוֹתָם בִּקֵּשׁ, נִפְשׁוּ לָהֶם כָּלֵתָה —
וְלֹא עָלֵתָה בְּיָדוֹ, לֹא עָלֵתָה:
הַיְחִידִים לֹא בָּאוּ וְלֹא אָבוּ הַתַּחֲבֵר,
אֵת הַדִּינִים לֹא רָאוּ וְלֹא שִׁבְרוּ שִׁבְרִי,
לֹא נָסּוּ אֶף הַמִּתִּיקִם,
וַיֵּלְכוּ שְׁפֹטִים הַלֵּךְ וְהַתְּגַבֵּר,
וְכֵן הוּא, הִלֵּל בֶּן אֶחָד-אֲלִיעֶזֶר,
חֶכֶה עוֹד, חֶכֶה לָנוּס וּלְעֶזֶר,
וְעִמּוֹ בְּבִקְשָׁתוֹ, יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתוֹ.

אֲנִי יְדַעְתִּי אִישׁ מִשְׁרַשׁ נָבִיא.
הָיָה זֶה אָבִי.
וְעָמִי אֶרְחוּתָיו לֹא יָדַע,
וְסוֹפְרֵי עָמִי בְּאַמְתָּם מְדָדוּ הַפְּעוּטָה,
אַמְת־הַסִּפְרוֹת, אֵת קוֹמָתוֹ וְאַמְתּוֹ.
בְּאַמְתּוֹ הִקְדוּשָׁה, הִצְמָקָה וְהַפְּשׁוּטָה
בִּקְשׁוֹ פְּרוּטָתָם — וְלֹא מָצְאוּ הַפְּרוּטָה
לָמָּה לוֹ כָּל אֵלֶּה
הַחֲנּוּרוֹת הַנִּסְעָרוֹת וְהַשְּׂמוֹת הַנִּרְדָּפִים?
וְהוּא לֹא עַל שְׂמוֹת חֶשֶׁב, כִּי עַל צֶם-הַנִּרְדָּפִים,
וְלַחֲזֹר עַל דְּבָרָיו וְעַל הַגּוֹתוֹ וְתוֹכְחָתוֹ לֹא יֵלֵא,
בְּאֲשֶׁר לֹא יֵלֵא הַמִּתְפַּלֵּל חֲזֹר:
אֵלִי, אֵלִי, אֵלִי —

בִּלְבַּד נִפְשׁוּ פְּשׁוּטֵי-עַם הַרְגִּישָׁה בּוֹ, הַרְגִּישָׁה:

הנה — הביטו — הנה הולך רבי הלל —
במצילו השחור ובמגפצתו השחורה —
איש פשוט לכאורה —
ובוצינא קדישא.

אני ידעתי איש משרש נביא.
היה זה אבי.
סוד זה לי נגלה בהתבא,
לי ולעוניי-צם.

ולא תנודענה מצוקותיו ולא יהי להן מבוע
ולא תנודע תפלתו ביום קדשו השם
בטליתו ובתפלו ובספר הזהר ביד —
אבא. אבא!
מסוד קדושים רבה
השקיפה עלי, בן נדח, איש-חשכים,
אחרון ויחידי לגזע ביתך בארץ.

ממקומך
התפלל עלי, אבא!
אני לא אדע דבר מלבד מעשה המלים והצלילים,
והכל המלים והצלילים אולים,
ואין צם לי ואין בית ואין ילד ואין אשה,
ואין תפלה, ואין כל.
ואם אמר: אחר־ישה —

אף חסד השתיקה רחם מני, רחם.
לשד המלים נמכרתי ואני מושך בעל,
ופתוחה שאל,
ונעול השחם.
ואלהים בי כפר,

חֲדָל מִהֶאֱמִין בִּי אֵל.
 וַיֹּאשִׁי עֶבֶר רֹאשִׁי וַאֲבָד לְנַפְשִׁי מִשְׁגָּבָה.
 בַּק צֶת דְּמוּתֶךָ אֲזַכְּרָה, אָבָא,
 דְּמוּת מִכָּאן וּמֵאֵיךְ גִּיסָא,
 וְשָׂבָה אֵלֵי הָאֱמוּנָה
 וּרְפָרְפָה בַּחֲשָׁךְ נִגְדֵי תְמוּנָה,
 תְּמוּנַת הַמַּשִּׁיחַ, אֲשֶׁר בּוֹ הִגִּיתְ
 עַד קִדְשֶׁךָ שְׁמִיהַ רַבָּא — —

וַאֲמַרְתִּי אֲנִי לְנַפְשִׁי: הִנֵּה בַד לְגִרְמָנִיהַ סִּמְאָל
 וְדְמוּת מִרְאֵה-אָדָם הִיא לְסִמְאָל, —
 וּמִדּוּעַ לֹא אֶאֱמִין, כִּי נִכּוֹן גַּם הַפּוֹכוֹ
 בְּיַדִּי הָאֵלֹהִים, הָעוֹשֶׂה זֶה לְצִמְתָּהּ זֶה,
 וְכֹא וְנִצָּשָׁה אָדָם וְגָאֵל יִשְׂרָאֵל
 וְעַל עַמִּים יִשְׁפֹךְ רוּחוֹ?
 דְּמוּת אֲנוּשׁ הִנֵּה לְבַשׁ לְעִין כָּל הַגּוֹיִם
 בְּכוֹר-הַשָּׁטָן, אֲדוֹנֵי כָל רָשָׁע,
 וּמִדּוּעַ אֲפּוֹא לֹא יִתְגַּל לְאֲדָמוֹת הַתּוֹעָה
 אָדָם, זֶה לִתְהוֹ שְׁלֹאֲחֵר הַשּׁוֹעָה
 יֹאמַר: הִנֵּה בְּרֵאשִׁית חֲדָשָׁהוּ?

הַתְּפִלָּל-נָא, אָבִי, עָלִי,
 הַתְּפִלָּל, כִּי תִשְׁתַּכֵּן בִּי זֹאת הָאֱמוּנָה,
 אִם כִּי בְּעֵינֵי דֹרִי
 וְרָה תִרְאֶה וּמִשְׁנָה,
 כִּי תִשְׁתַּכֵּן וְתִקְבַּע בְּמַחְשַׁבִּי לְבָבִי — —

הַתְּפִלָּל-נָא עָלִי,
 אָף כִּי אֵינִי כֹדָאִי,
 אָבִי!

גִּירְיוֹרֶק תש"ז